

Staršiski list

2011/18

Wot žłobikowych hač k předšulskim dźěćom wšitcy rady spěwaja, rejuja a hudźa.

wudaće: zyma 2011/18

wudawaćel: Serbske šulske towarstwo z.t.

Póstowe naměsto 2

02625 Budyšin

tel.: 03591 550216

faks: 03591 550220

info@sorabischer-schulverein.de

www.sorabischer-schulverein.de

zamołwitej redaktorce: Marja Jaworkowa/Monika Süßowa

tel.: 03591 550215

fota: SŠT

© 2011 Serbske šulske towarstwo z.t./Sorbischer Schulverein e.V.

Lubi starši,

wosebje w adwentnym času so wjèle spěwa a hudži. Tohodla wěnujemy so w tutym staršiskim lisće zažnemu hudžbnemu kubłanju. Hłós a cyłe čělo stej prěnjej instrumentaj Wašeho džesća. Wjesołe zhromadne spěwanje a rejowanje spěchuje jeho wuwiče. Dźećo je kedźbliwiše a hibičiwiše a zdobom nawuknje spěšnišo rěčeć. Spěw a rejka, gestika a mimika, wobrubjenej z hudžbu pomhaja při duchownym, cělnym a socialnym wuwiću předewšěm w předšulskej starobje. Z tuteje přičiny smy zawiedli wosebite hudžbne kubłanje, kiž naličenym kriterijam wotpowěduje a předewšěm pomha při nawuknjenju serbščiny.

Na kóncu lěta džakuju so Wam za Wašu dowěru a podpěru. Přeju Wam žohnowane hody a krutu strowotu w nowym lěće 2012

Waša

Ludmila Budarjowa
předsydká Serbskeho šulskeho towarstwa z.t.

Wobsah:

Zažne hudžbne kubłanje w našich pěstowarnjach	1
Kózdy čłowjek je muzikalny	3
Rańši kruh w Ralbicach	4
Prózdninski tydžeń w Malešecach	5
Na swjateho Měrcina w Chróscicach	6
Projekt „Moja najlubša kniha“ we Wotrowje	7
Starši sej z dźěćimi zaso wjace hratkaja	8
Legenda wo swyatym Mikławšu	9
Znamjenja w adwenće	10

Zažne hudźbne kubłanje w našich pěstowarnjach

Hudźba njeje jenož dobra za wuši, ale wosebje za wutrobu. Tohodla drje najwjace dźěći rady spěwa, wosebje hdyz su to wot doma zwučene. Dźěći wotkryja a přeslědza sej swoju wokolinu ze wšemi zmysłami: Woni začuja, widża, słyszą, nuchaja a słodža. Na spočatku smy wšitcy „słucharjo“. Hižo w maćernym živoće reaguje embryo sensitivne na hłos, rytmus a intonaciju. Słuchanie twori zdobom bazu k nawuknjenju rěče. Prěnje zwuki pola čěšenkow runaja so melodiskim zynkam a tonam. Hudźba je wuwićostawiznisce wjele starša hač rěč. Hudźba pohonja wobě mozowej połojcy a aktiwizuje rumnostne myslenie. Dótkanja porstow při hraču instrumenta stimuluja předzéļanje powabkow w mozach.

Njemuzikalnych dźěći njeje. Hólcy a holcy reagują intuitiwnje na hudźbu. Dźěći wuknu na tute wašnje hinašu „rěč“, z kotrejž móža so zwuraznić. Dźěći čuja, zo so wšelaka hudźba na nje wšelako wuskutkuje: raz su mérne a hudźba jich pokoja, raz jich hudźba sobu torhnje, wožiwja a k hibanju pohnuwa. Hudźba móže tež kluč ke kreativiće a k wuknjenju być.

Wšo to su přičiny, čehodla hudźbni pedagogi za zažnu hudźbnu wokolinu wabja. Prěnja a najjednoriša metoda je spěwanje maćerje a nana a pozdžiše zhromadne spěwanje w swójbje. Jednore zwukowe stawizny hodža so na samotwarjenych instrumentach, z kuchinskeje nadoby n.př., powědać a improwizować. Hra ze swójskim hłosom kaž tež z instrumentami měla so podpěrać. Při tym móža wuši pohlušace sylne zwuki nastać, a dźěći móža runje tak cunje zynki dožiwić. Swójsku hudźbu z mikrofonom a rekorderom nahrawać je runje tak dobra zaběra za dźěći. Tohorunja móža při tym wšelake hudźbne směry, zwuki, rytmus z druhich kulturow zeznać a rozdžele k našej serbskej hudźbje spóznać. Tež zwuki z přirody, kaž šumjenje łopjenow we wětřiku abo knakanje hałuzow, zawostaja hudźbne začišće. Hač spěwanje abo hudženje - su-li dźěći ze zapalom při wěcym, so to na jich wuviće derje wuskutkuje. Přewodźeja je při tym dorosćeni z wjeselom, dobudźe hudźba hišće trajniši wuznam za cyłe žiwjenje.

Někotre lěta sym zažne hudźbne kubłanje w pěstowarnjach přez Kamjensku hudźbnu šulu podawała. Z lěta 2009 wukubłam so na kubłarku a sym pola SŠT přistajena. Tehdy je nošer prawje wažnosć hudźby spóznał a wšem przedšulskim dźěcom darmotne hudźbne kubłanje zmóžnił. Tydżensce

jězdžu do pěstowarnjow w Chrósćicach, Ralbicach, Němcach a Wotrowje a zaběram so z przedšulskimi dźěćimi z hudźbu. W mojim wačoku mam přeco wšelake rytmiske instrumenty, runje tak kaž pisane rubiška abo počasej wotpowědowacu wěc z přiropy. Hudźbny poskitk přihotuju po zaměrach, kotrež hodža so do swójskeje, wěcoweje, socialneje a metodiskeje kompetency zarjadować. Orientuju so na idejach dźěci a wuhotuju po tym swój poskitk. Spontane přeća dźěci kaž molować abo rejować wobkedźbuju a k temje so hodžo zatwarju. Zaběramy so přez dlěši čas z jednej temu, n.př. wětřik abo sněh.

Na příkladźe trojozynka, kotryž nimale w kóždej hodžinje zapřijam, je metoda nadźělania derje wuwidźeć. Najprjedy słyša dźěci trojozynk. Potom hraja jón na ksylofonje, hdźež mam tasty barbnje wznamjenjene. Srjedźny zwuk je zeleny - barba trawy. Pod trawu ćeče woda a tohodla je hłuboki zwuk módry wznamjenjeny. Najwyši zwuk je žołty, dokelž nad wšem słonco

swěći. Potom dźěci trojozynk we wotpowědných barbach moluja. Přichodny krok je přewodźenje a pokazowanje hłubokosće zwukow z ruku. Bajka wo palčiku, kotryž je jeno zelenu barbu za molowanje wužiwał a poněčim spóznał, zo swět ze wšelakich barbow wobsteji, wobrubi zaběru z trojozynkom.

Wažny je mi reflektowanje poskitka, zo bych w sc̄ehowacej hodžinje hišće efektiwnišo na potrjebę dźěci natwariła. Tydženski dwurěčny wuwěšk w pěstowarni ćežišćemi zaběry zmóžnja tež němskim staršim kubłanski proces dźesća rozumić.

Kerstin Šołćina

Kóždy čłowjek je muzikalny

Hudźba je wobstatk wšęch znatych ciwilizacijow. Zdawna wobsteji wuski počah mjez čłowjekom a hudźbu.

Zaběra z hudźbu wobohaća naše žiwjenje a wobwliwuje wuwiče wosobiny. Muzikalnosć je medium za nutřkowne orientacie.

Móžemy z toho wunć, zo wobsedzi kóždy čłowjek muzikalny talent, potajkim zamóžnosć, hudźbu wuknyć. Zažne hudźbne kubłanje spěchuje zdzerženje přinarodzeneho muzikalnego potenciala. Runje prěnje nazhonjenja z hudźbu zašcěpja so hłuboko do wutroby a zwostanu čas žiwjenja. A nimo toho čini hudźba džěći mudrych! Wona spěchuje zwjazanje mozowych połojcow. Prawa mozowa połojca je přislušna za hudźbu, kreatiwitu, začuća, intuiciju. Lěwa mozowa połojca wodzi rěč a logiku. Přez hudźenje so wobě mozowej połojcy mjezsobu zwjazatej, a tak skutkuje hudźba tež na duchowne kmanosće.

Tak kaž wuknu džěći rěč, móža woni hudźbu wuknyć. Zrozumjenje rěče a hudźby je wusko mjezsobu zwjazane. Chětro spěšnje sptyaja džěći, z hłosom tworjene zwuki klinčo napodobnić. Tohodla su na příklad słowo-zwuko-hry kaž „Tra-ri-ra“, „l-a-u, začin stwu“ abo „Raz-dwaj-tři, do koła nět dži“ pola nich jara woblubowane. Tu so nimo rěče melodika a rytmus jako najwažniše potenciale zjednoča. Zo pak by so doživjenje hudźbnych wotběhow hišće bóle začuwać hodžalo, njesmě pohibowanje falować. Wone steji za džěći w njeposřednym zwisku z hudźbu. Čělo je najsylniši srědk čłowječe začuća zwuraznić. Wón tzwuraznja přez gestiku, mimiku a dzerženje stav duše. Džěći móža to chětro njehačene pokazać. Kak rady pohibuja so k hudźbje, „přerejuja“ spěwy abo hudźbne kuski w podatej choreografiji abo swobodnej improwizacji. W prěnich džewjeć lětach je muzikaliski potencial najbóle wuwičakmany. Wšitke hudźbne nastorki w tutym žiwjenskim wotrězku maja wjetši wuskutk hač formalna wučba hudźby po tym.

Formy muzikalnego wuknjenja su wšelakore. Zmóžnimy-li džěcom aktiwnu zaběru z hudźbu, so jich kreatiwita a fantazija, spontanita, wjeselo a doživjenjakmanosć narěča a zdobom zdžerža.

Patricia Bartowa, hudźbna pedagogowka

Rańši kruh w Ralbicach

„Dobre ranje, dobre ranje, tak so wšitcy strowimy,
ruce sebi podamy, do koła zestupamy!“ (Maria R.-Šołćina)

Ze zaklinčenjom tutoho spěwa spěchaja džěći po snědani k rańšemu kruhej. Rańši kruh je wažny wobstatk w dnjowym wotběhu a skića skupinje zhromadny zazběh do dnja. W srjedzišču steji wjeselo nad zhromadnym spěwanjom, rejowanjom a hrajkanjom.

W rańšim kruhu spěwamy serbske a němske spěwy, wuknjenmy basnje, hry na porstach a rejujemy. Wuběr orientuje so na počasu a swjedženjach lěta kaž tež na přečach a namjetach džěći. Džěći njejsu nihdy mučni, zas a zaso samsne spěwy wospjetować a zwučować. Někotre spěwy sej runjewon na dołhe časy stajnje zaso přeja. W kóždym počasu maja swoje najlubše spěwy a hry. K přewodej zasadža kubłarka často gitaru abo druhe instrumenty. Rady so džěći při tym rjane suknie abo kostimi zwěrjatow wobleku abo klobuki staja.

Woblubowane su spěwy, kotrež přewodžamy z jednorymi pohibami. Tak džěći spěw z cyłym čěłom zeznaja a tež pokazaja. Spěwy a hry z wjele pohibom a měrniše so při tym wotměnjeja. Někotremuž džěscu so spěwajo lóchšo wuknje a wšelake wobroty so lěpje zaščepja a spomjatkaja. Spěwajo so jazyk lóchšo a njenapadnišo wjerći a zwučuje. To je runje za džěći z rěčnymi čežemi abo němskorěčne džěći za nawuknenje serbskich zwukow pomocliwe.

Čas rańšeho kruha wotwisuje wot koncentracije a kedžbnosće džěći. Chwalba přez kubłarku je přeco pohon za sebje a druhich a wabi k sobuspěwanju a wobdželenju.

Zhromadne spěwanje a hudženje da přečelske styki rosć a zhromadnosć skupiny so

skruća. Přez wospjetowanja znaja džěći wjele spěwov a re-jow, kotrež při hrajkanju často ze swojimi přečelemi abo klankami nałožuja.

Zajimawe je wobkedžbować, jak w běhu lět w pěstowarni tež runje strachočiwe džěći přez spěwanje a sobuskutkowanje w programach sebje-wědomje nabudu.

Michaela Smolic, kubłarka

Prózdninski tydzeń w Malešecach

Nazymske prózdniny so bližachu a z tym tež wjeselo dźeći na tydzeń połnych dožiwjenjow. Póndzelu přinjesechu hortske dźeći swoju najlubšu hrajku sobu , ale nic Game Boy abo Nintendo. Ně, hrajki kaž klanku a wózyčk abo małe awta. Štóż chcyše z „Window color“

rjane motiwы molować, měješe móžnosć k tomu. Wutoru so pěstowarske a hortske dźeći do Budyšina do klankodžiwadła podachu. „Kašpork!“ rěkaše hra a so wšem spodobaše. Ale nazymske wětry chětro dujachu a tak běchmy wjeseli, so zaso w čoplej pěstowarni zaběrać móc. Srjedu přinjesechmy wšitcy naše koleska a třikoleska a nahłownik sobu. Wobchadna šula z Budyšina natwari nam wšelakore stacie: jězdzenje z elektriskim awtom po parkurje a při tym na znački kedžbować, z kolesami po wěstej natwarjenej čarje jěć a zastawać, slalom jěć, předjězbu wobkedžbować atd. Potom móžachmy znački wumolować a po natwarjenej čarje našu hibičiwość a koncentraciju dopokazać. Dopołdno so jara skoku miny.

Štvortk smy sebi našu Malešanskú Domowinsku skupinu do pěstowarnje přeprosyli. Hromadže z nimi snědashmy a potom nas klankodžiwadželník knjez Krawcze swojimi klankami zakuzła. Cyle napjeći na wšelake klanki a jich hrače hladachmy. Hač Pinokijo

„abo Jank a Hanka, dźeći wuhódachu wšelake klanki abo bajki. Zahorjeni so Domowinjenjo zaso na dompuć podachu a my dźeći so w zahrodce wuběhachmy.

Pjatk w našej pěstowarni wšudże za jabłukami, cymtom a apfelsinami wonješe. Hortske dźeći warjachu z maćerjomaj jabłučkowu marmeladu. Z wulkim lóštom krajachu wšitcy jabłuka a tykachu je do mašiny, kotraž jabłuka na brěčku ppřeměni. Na kóncu sobu marmeladu měšachu. Pěstowarske dźeći pak husto nimo kuknychu a so wćipnje prašachu: „Móžemy tež raz woptać?“

Tak so pření prózdninski tydzeń skoku miny. Wutrobny džak wšem, kiž su nas podpěrali, wot našeho nošerja SŠT hač k maćerjam.

Borbora Kralowa, wjednica

Na swjateho Měrćina w Chrósćicach

Kóždolětnje hajimy w našej wjesce spěwanje na swjateho Měrćina. Wšitke skupiny, wot žlobikarskich do předšulskej džéci, podaja so hnydom po snědani do wsy. Dokelž mamy w Chrósćicach tójsto domow, hdžež na nas čakaja, čahnu někotre skupiny doprawa a někotre dolěwa do wjeski. Njechodžimy wšak do privatnych domow, ale jeno k firmownikam a do zjawnych institucijow. Tak wopytujemy pjekarja, wobchod za žividla, časnikarja, korčmarjec, lěkarja, taksownju, molersku firmu, faru a starownju. Wšudže zaspěwamy znaty spěw „Njej tu swjaty Měrćin był“ kaž tež druhe kěrluše a spěwy wo swjatym Měrćinje. W starowni přebywaja džéci přeco wosebje doňho. Na kóždej etaži domu wuhotuja mały program a zahraja scenu wo dželenju płašča. Dokelž wšitcy wobydlerjo serbsce njemóža a džéci tola tež „němsku kublarku“ w pěstowarni maja, zaspěwaja tež němske spěwy. Wšitcy hižo napjeći na chódbach čakaja a wjesele sobu placaja. Na wobličach ludži pokazuje so džak a někotryžkuli so při spěvanju na swoje džécatstwo dopomina. Darniwje dawaja džécom a kublarkam małe chlōščenki.

Wšitke domy, kotrež wopytujemy, nas scedriwje wobdaruja a tak mjezsobne dželenje darow zesunktownyeja. Dopomina nas džé swjaty Měrćin, sej mjezsobu pomhać a dželić. Jako wukřeny a měšnik a biskop je so Měrćin wosebje wo chorych a chudych starał. Přez hajenje nałożka předstaja so džécom kóžde lěto znowa dobry příklad tutoho swjateho. W pěstowarni zaběramy so w předpolu swjedženja ze stawiznu wo swjatym Měrćinje, wuknjemy spěwy, předstajamy scenu wo dželenju płašča a džéci tak nazhornje na prawe zadžerženje skedžbnjamy.

Swjaty Měrćin, witaj k nam, haleluja.
Hordy wojak na konju, haleluja.
Płaść sej dželić z prošerjom, haleluja.
Tón bě Knjez naš Jězus sam, haleluja.
Njech twój příklad wuči nas, haleluja.
Tebje chcemy scěhować, haleluja.
Kóždy čłowjek je naš bratr, haleluja.
Tuž sej w nuzy pomhajmy, haleluja.
Štóž tak jedna, dobudże, haleluja.
Mzdu ma w Božím kralestwje, haleluja.

Serbska pěstowarnja Chrósćicy

Projekt „Moja najlubša kniha“ we Wotrowje

Chcemy měrnje a wědomje z džěćimi adwentny čas přežiwić. Za lětsa smy sebi knihi do srjedžišća stajili a prosymy džěći, swoju najlubšu knihu do pěstowarnje přinjesć. Dže nam wo to, začuće zhromadnosće mjezsobu skrućić kaž tež wjeselo na hody z knihami spěchować. Runje tak wěmy, zo su džěći přez medije w jich zaznaću přesyćeni. Zo byštej so rěčna kmanosć a myslenje spěchowało, je jara wažne, knihi čitać a so nic jenož z kompjuterom zaběrać abo telewizor hladać.

We wobrazowej knižce spóznaje džěćo wurězki hižo doživjenjeho wobswěta zaso. Knižka pokazuje nowe a znate, realne a fantastiske podawki, posrědkuje představy a měnjenja. Wona pomha z tym při zeznaću a zrozumjenju wobswěta, kaž tež při wuwiću džěćaceje fantazije.

Je nam wosebje wažne, zo so džěći přez pisane a wšelakore wobrazy k rěčenju pozbudžuja. Za małe džěći je bjeztekstowa kniha z jednotliwymi wobrazami jara zajimawa. Tute knihi dadža małym runje tak nastorki k rěčenju a myslenju.

Za staršich a kubłarki móža knihi z problem orientowanymi wobsahami wažna pomoc w kubłanju być. Džěći maja pak runje tak prawo na zabawjace knihi. Wjeselimy so na wšě knihi, kotrež džěći za naš projekt „Moja najlubša kniha“ sobu přinjesu.

Nimo toho budžemy na paslenske ideje a spěwy z knižkow, stawiznow a bajkow nawjazać. Tak chcemy předhodowny čas kreatiwnje a ze spěwom a reju wuhotować. Smy hižo konja za swjateho Měrćina paslili a spěwohru k tutому swjedženjej nazwučowali. Nětko njesměmy zabyć, naše črije a škórnje za swjedženj swjateho Mikławša rjedžić. Tež za tutón džeń mamy rjane knihi a spěwy.

Hańčka Nawcyna, wjednica

Starši sej z džěćimi zaso wjace hrajkaja

Jako jedna z 500 pěstowarnjow cyłeje Němskeje wobdželi so Němčanska pěstowarnja na wubědžowanju towarstwa „Wjace chwile za džěći“ z.t. Po powabjenju a zapodaću koncepcije za wuživanje hrow dósta pěstowarnja štyri pakćiki ze wšelakimi hrami a hrajkami w hódnoće 900,-€. Towarstwo chce ze swojimi hrami wuviće džěći spěchować a wosebje hrajkanje w swójbach podpěrać a skrućeć. Hry su nazhonići pedagogojo a wědomostnicy wokoło prof. dr. Manfreda Spitzera, załožerja a nawody Ulmskeho centruma za neurowědomosće a wuknjenje, wuspytali a jako dobre hódnoći. Hrajkanje hraje při wuviću džěći jara wažnu rólu. Spitzer: „**Džěći njerozeznawaja mjez hrajkanjom a wuknjenjom, wuknu hrajkajo.**“ Wosebite na ideji pakćikow z hrami je, zo móža sej džěći swoje najlubše hry z pěstowarnje wupožić a je doma ze staršími hrać.

Pozadk je, zo maja pěstowarnje kubłanski nadawk staršeju podpěrować. Sej hrajkać je za džěci najefektiwniši puć wuknjenja. Zhromadne hrajkanje ze staršími a kubłarkami služi rěčnemu, emotionalnemu a socialnemu wuviću.

Najprjedy raz pak kubłarki hry same wuspytaja a je staršim na hrajnym wjećorku předstaja. Po tym so nadžijeja, zo budže sej wjele džěći a starých hry wupožčeć. Za nas dorosćených je často wužadane, hraće w zajimje našich džěći zaso znowa wuknjeny - ale wono so wudani. Wupłaći so za wuviće džěći a za začuće zhromadnosće w swójbje. Runje zymske dothe wjećory so za zhromadne hrajkanje w swójbje derje hodža.

Witaj-pěstowarnja „Pumpot“ w Němcach W Němcach maja tež mału biblioteku za starých. Drjewjane polcy na koleskach na chódbje su napjelnjene z knihami, kotrež móža sej džěći a starši wupožčować. Su to němske džěćace knihi, z kotrymiž pěstowarnja hižo njedžěla. Wšako maja jako Witaj-pěstowarnja narok, z džěćimi serbować a jim runje tak serbsku literaturu spřistupnić.

W Němcach maja hišće druhu wosebitostku. Štyri króć wob lěto wupožča sej z knihownje we Wojerecach za džělo w pěstowarni knihi. Za to zazwonja kubłarki do biblioteki a mjenuja temy, kotrež jich runje zaběraja. Bibliotekarki přihotuјa kaščik z wotpowědnymi knihami, kotrež sej kubłarki wotewzaja a na tři měsacy w pěstowarni wužiwaja.

Diana Libšowa, wjednica

Legenda wo swjatym Mikławšu

Na rozdžél k powědkam kołowokoło rumpodicha wjedu so stawizny wo postawje swjateho Mikławša na woprawdžitu wosobu wróco. Mikławš bě w 4. lětstotku živy w džensnišej Turkowskej a bě biskop w měsće Myra.

Swjedžeń swjateho Mikławša dopomina na dobre skutki bjez wulkich słowow. Wosebje za čichim je Mikławš druhim dobroty wopokazował. Runje małe dary móža znamjo być a wulku hódnotu měć. Swjedžeń chce nas k tomu namówjeć, wšědnie lubośc̄ darować a małe kročele w dobrym hić.

Mikławš wotrosće w bohatym domje ze služownikami a złotymi pokładami. Jako młodzenc slyši raz přez wokno, kak w susodstwje muž žałosći. Słyši muža wo swoje dżowki płakać, dokelž je chudy a njemóže jim žeńtwu zapłaćić. Tohodla dyrbi je na cuzych knjezow předać. Mikławšej je nana a holcow žel. W nocy skradźu někotre złotaki w měsku přez wočinjene wokno susodej do domu čisnje. Na rano nan měšk namaka a móže za najstaršu dżowku kwas wuhotować. Pozdžišo Mikławš čicho hišće druhi a třeći měšk do domu čisnje - a tež wobě druhej holcy móžetej so wudać.

Někotre lěta pozdžišo pućuje Mikławš do města Myra. W cyrkwi přistupi k njemu muž a praji, zo je wosnie slyšał, zo ma Mikławš nowy biskop města być. Mikławš so najprjedy spjećeje a nochce biskop być. Potom pak tola nadawk přiwozmjenje.

Zaso někotre lěta pozdžišo knježi wulki hłód w kraju. Horcota je wšo zorno spaliła. To jědu jednoho dnja łódze do přistawa, napjelnjene ze zornom. Łódźnicy pak žane zorno njepředadaja. Biskop Mikławš dže do přistawa a rěci z namórnikami: „Dajće ludžom wot waſeho zorna. Bóh sam budže waſe łódze zaso napjelińić.“ Namórnicy so nad hłódnym ludom smila a rozdžela swoje zorno. Lud so nasyći a dósta tež zorno za nowy wusyl. Łódze pozdžišo zaso napjelnjene ze zornom do swojeho přistawa dopluwachu.

Tež džěći móža druhim wjeselo wobradžeć. Nabarbja worjechi ze złotej barbu abo zawała je do złotej papjery. Tajke móža je druhim skradźu do zakow abo čriji tyknyć abo je cyle jednorje rozdželić.

Znamjenja w adwenće

Słowo adwent wotwodžuje so wot łáconskeho a woznamjenja „prichad“. Křesčenje čakaja na přichad Boži - jónu na porod Jězu Chrysta a zdruha přichad Syna Božeho na kóncu časow. Adwent je połny symbolow, kotrež na swětło a nowe žiwjenje pokazuja. Hałužki wišniny abo forsytije, kotrež na swj. Borboru 4. hodownika šćipamy a do wazy stajimy, móža hody kćéc. Srjedź ćmołeho časa pokazaja so na šerym drjewje kćenja. Jako znamjo nadžije dopominaja nas na to, jak móže ze zymneho a mortweho žiwjenje a wjeseloastać.

Swjateho Mikławša, kotrehož swjećimy 6. hodownika, drje kózde dźěco znaje. Čas žiwjenja je so Mikławš wo chudych a wosebje wo dźěci starał. Jako posoł Boži hižo do hód dźěci zwjeseluje. Swjaty Mikławš je nam příklad za to, zo z lubosću a darowanjom wjeselo a swětło rozšerimy. Adwentny kalender je wšak pola małych kaž tež wulkich ludži woblubowany. Tež wichtlowanie, potajne překwapijenje z małymi darami, sta so mjeztym w někotrych domach a zarjadniścach z tradiciju. Woboje su znamjenja za mjezsobne zwjeselenje a porjeńšenje a wolόženje časa čakanja.

Adwentny wěnc w swojej zelenej barbje je znamjo za žiwjenje. Jeho kulowata forma bjez spočatka a kónca je symbol za njeskónčnosć Božu. Adwentne śwěčki rozswětla zymsku stwu kaž Jězus přez swój narod. Na swjatu Luciju 13. hodownika staja sej w skandinawiskich krajach młode holcy wěnc ze śwěčkami na hłowu a njesu ludžom swětło a dary do domow. Jako pokojacy posoljo dopominaja w najćmowšim času, zo ćma so pominje a nowe swětło so wróci.

Wosušk skónčne, prjedy často hakle hody nakrany, symbolizuje do pjeluškow zawite Jězus dźěćatko. W někotrych swójbach je hišće džensa z wašnjom, prěni wosušk hody jako dar Boži woptać.

